

у Міжнародному «круглому столі» з антропології права, який шостий рік поспіль проводиться на юридичному факультеті ЛНУ.

Матеріал підготували:

Д. Гудима, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник Львівської лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України

Т. Полянський, науковий співробітник Львівської лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України

«КРУГЛИЙ СТІЛ» «До 65-ї річниці Організації Об'єднаних Націй»

25 жовтня 2010 р. на спільному засіданні кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого та інших провідних кафедр Академії відбулося обговорення — «круглий стіл», присвячений 65-й річниці утворення Організації Об'єднаних Націй.

Засідання «круглого столу» відкрив академік Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **А. П. Гетьман**, який виступив зі вступним словом.

Із доповіддю «65 років ООН: здобутки та перспективи» виступив член-кореспондент Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **М. В. Буроменський**. Доповідач зазначив, що з моменту свого утворення ООН пройшла складний шлях — від становлення та початку функціонування в умовах «холодної війни», періоду послаблення міжнародної напруги 70-х років, нового витку напруження на початку 80-х років, закінчення «холодної війни» у другій половині 80-х років та розпаду двополюсного світу — до формування багатопольярного світу кінця ХХ — початку ХХІ ст. На жаль, не завжди держави-члени ООН дотримувалися Статуту цієї поважної універсальної організації, що призводило до політизації її діяльності з багатьох питань. Особливо небезпечними

були прояви міжнародно-правового нігілізму з боку Великих Держав, що є постійними членами Ради Безпеки ООН. В умовах, коли глобалізація стає постійним чинником міжнародного співробітництва, значно посилюється роль основних принципів міжнародного права, які вперше було кодифіковано саме у Статуті ООН. Більше того, положення Статуту ООН потребують свого подальшого тлумачення в нових умовах, розкриття того демократичного потенціалу, який було закладено державами-засновницями в умовах тісного співробітництва під час боротьби з нацизмом. Безумовно, ООН залишається і сьогодні унікальною площадкою для обговорення представниками усіх держав будь-яких питань міжнародного співробітництва, координації зусиль із подолання глобальних проблем, вироблення єдиних підходів до формування сучасного міжнародного права. Усе це передбачає необхідність подальшого реформування організаційної структури, у тому числі й реформування Ради Безпеки ООН як органу, здатного визначальним чином впливати на міжнародні події.

Із доповіддю «До становлення космополітичного права» виступив доктор юридичних наук, професор кафедри філософії Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **С. І. Максимов**, який відзначив, що важливим наслідком діяльності ООН є поступове становлення космополітичного права, що доповнює національне і міжнародне право. Як продовження кантівського проекту космополітичного правопорядку воно являє собою спосіб представлення рівного морального становища всіх людей, їх домагання на рівну свободу і форми правління, засновані на обговоренні та згоді. У цілому космополітизм слід розглядати як політичну і філософську основу для життя людей у глобальну епоху.

Із доповіддю «Міжнародна правосуб'єктність та практика ООН» виступив кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **О. В. Тарасов**. Доповідач звернув увагу присутніх на те, що з моменту утворення ООН проблематика міжнародної правосуб'єктності постійно була в центрі практичної діяльності різноманітних органів цієї організації. Так, завдяки Консультативному висновку Міжнародного Суду ООН від 11 квітня 1949 р. розпочався широкий процес подолання крайнього етатизму в науці та практиці щодо визначення кола суб'єктів міжнародного права. Різноманітні резолюції Генеральної Асамблеї ООН були дороговказом на шляху визнання міжнародної правосуб'єктності поневолених

народів, окремої людини, міжнародних міжурядових організацій та ін. Діяльність Ради Безпеки ООН дозволяє більш чітко визначити статус держави як суб'єкта міжнародного права в сучасних умовах. Економічна та Соціальна Рада ООН та Секретаріат ООН підтримують відносини з десятками тисяч міжнародних неурядових організацій. Уявляється, що ця практика, безумовно, позитивно впливає на формування сучасних норм міжнародної правосуб'єктності як інституту міжнародного права.

Із доповіддю «Система колективної безпеки за Статутом ООН» виступив кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **В. М. Стешенко**. Доповідач відзначив, що стаття 51 Статуту ООН, яка закріпила невід'ємне право держав-членів на індивідуальну або колективну самооборону у випадку збройного нападу, створила легальні підстави для міжнародних та міждержавних організацій колективної безпеки і оборони. Головна ознака таких організацій полягає в тому, що напад на одного з членів прирівнюється до нападу на всіх її членів. Такий підхід не лише стримує можливу зовнішню агресію, а й значною мірою оптимізує витрати на оборону держав-учасниць колективної безпеки. На сьогодні найбільш впливовими міжнародними організаціями колективної безпеки і оборони є Організація Північно-Атлантичного Договору (НАТО), Західноєвропейський союз (ЗЄС), а також об'єднання колективної безпеки окремих держав-членів у рамках Співдружності Незалежних Держав.

Із доповіддю «Загальна декларація прав людини — перший міжнародно-правовий документ про права і свободи людини: до 65-ї річниці ООН» виступила кандидат юридичних наук, доцент кафедри історії держави і права України та зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **С. І. Пирогова**. Доповідач зупинилася на змісті і значенні Загальної декларації прав людини від 10 грудня 1948 р., яка була першим в історії людства міжнародно-правовим документом, що проголосив основні права і свободи людини. Розглянувши конкретні громадянські, політичні, соціально-економічні і культурні права і свободи, доповідач звернула увагу на те, що за ініціативою СРСР до Загальної декларації було включено право на працю, на справедливий винагороду і на рівну оплату за рівну працю, право на створення профспілок, право на відпочинок

та ін. Згодом на підставі Загальної декларації було розроблено і прийнято цілу низку міжнародних договорів про права людини.

Із доповіддю «Відновлення прав зовнішнього представництва УРСР у роки Другої світової війни» виступив кандидат юридичних наук, доцент кафедри історії держави і права України та зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **С. А. Черниченко**. Доповідач відзначив, що 1 лютого 1944 р. на X сесії Верховної Ради СРСР були прийняті закони СРСР, згідно з якими союзні республіки набули право створювати союзно-республіканські наркомати закордонних справ і оборони, а також вступати в безпосередні відносини з іншими державами та ін. Виходячи з цього Верховна Рада УРСР 4 березня 1944 р. прийняла закон про утворення Народного комісаріату закордонних справ республіки. Ці організаційно-правові заходи дозволили радянській дипломатії вже на конференції в Думбартон-Оксі вийти з пропозицією вважати 16 радянських республік державами — засновницями майбутньої Організації. У кінцевому рахунку, на установчій конференції в Сан-Франциско УРСР та БРСР були допущені до роботи і стали одними з перших держав — засновниць ООН.

Із доповіддю «До питання про реформування Організації Об'єднаних Націй» виступила кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **А. А. Гринчак**, у якій підкреслила, що реформування такого складного міжнародного механізму, яким є ООН, буде постійно відбуватися як процес: міжнародні відносини постійно еволюціонують, а консенсус треба знаходити серед майже 200 країн. Метою цього процесу завжди буде виступати підвищення ефективності ООН і її здатності реагувати на події у світі.

Із доповіддю «Комісія з миробудівництва ООН і її роль в подоланні наслідків міжнародних конфліктів» виступила кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національно юридична академія України імені Ярослава Мудрого **О. Я. Трагнюк**. Зокрема доповідач зазначила, що Комісія із миробудівництва — це новий міжурядовий консультативний орган Організації Об'єднаних Націй, створений на основі Резолюції Генеральної Асамблеї ООН та Ради Безпеки (відповідно 60/80 та 1645(2005) від 20 грудня 2005 р.), метою якого є підтримка зусиль на користь миру у країнах, які пережили конфліктні ситуації. Комісія

з миробудівництва нині, разом із миротворчою активністю ООН, є важливим доповненням того механізму, який використовується міжнародною спільнотою для вирішення більш широких завдань із забезпечення миру. Зараз вона відіграє унікальну роль, виконуючи низку функцій, серед яких — об'єднання усіх відповідних сторін, у тому числі міжнародних донорів, міжнародні фінансові установи, національні уряди, країни, які надають війська з метою мобілізації ресурсів і надання рекомендацій та пропозицій щодо комплексних стратегій після конфліктного миробудівництва і відновлення.

Із доповіддю «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини в рамках системи ООН» виступив кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права України Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **О. Г. Кушніренко**. Доповідач проаналізував позитивні та негативні аспекти функціонування міжнародно-правових механізмів захисту прав людини, які склалися в системі ООН, а також наголосив на необхідності подальшого вдосконалення інституційної складової міжнародного захисту прав людини.

Із доповіддю «Міжнародно-правові гарантії реалізації прав громадян на інформацію щодо діяльності органів державної влади» виступила кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права України Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **Т. М. Слінько**. Доповідач відзначила, що в рамках ООН було розроблено та прийнято цілу низку міжнародно-правових документів щодо права на інформацію та на доступ до інформації. Серед цих прав особливе місце посідають незалежність ЗМІ від держави, заборона цензури, недопустимість монополізації ЗМІ, свобода професійної діяльності журналіста, недопустимість зловживання інформацією, відповідальність за порушення в цій сфері, і які згодом набувають свого втілення в національному законодавстві держав. Аналіз вітчизняного права свідчить про те, що більшість принципів і норм міжнародного права у цій сфері імплементовано у законодавство України.

Із доповіддю «Міжнародна діяльність ООН щодо захисту прав біженців та переміщених осіб» виступила кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **О. А. Гончаренко**. Доповідач відзначила, що від початку створення і дотепер одним із напрямів діяльності ООН є координація

міжнародної діяльності із захисту біженців та переміщених осіб. Ще у 1946 р. ООН визнала основоположний принцип, відповідно до якого жоден біженець, котрий подав вагомий заперечення проти повернення до країни походження, не може бути примушений до цього. У 1949 р. Генеральною Асамблеєю ООН було прийнято рішення про створення Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН), яке і до цього часу займається наданням правового захисту, допомоги та пошуком вирішення проблеми біженців. Затяжний характер конфліктів у Афганістані, Пакистані, Сомалі, Конго, Судані значно ускладнюють добровільне повернення до країни походження — рішення найбільш прийнятне як для країн, що приймають біженців, так і для самих біженців. 2009 рік відповідно до доповіді УВКБ ООН «Глобальні тенденції» є найгіршим для добровільної репатріації. Викликає занепокоєння становище декількох тисяч грузинських біженців після військових дій в Абхазії та Південній Осетії, а також десятків тисяч узбецьких біженців, які у червні 2010 р. змушені були утікати з Киргизстану. У рамках програм УВКБ ООН, окрім правового захисту, біженці у різних країнах забезпечуються усім найнеобхіднішим: їжею, одягом, тимчасовим притулком, медичною допомогою тощо.

Із доповіддю «Міжнародні стандарти досконалого суду» виступив кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **Л. М. Москвич**. Доповідач звернув увагу на міжнародну ініціативу щодо створення Глобальної Рамкової Схеми Досконалого Суду як системи цінностей, понять та інструментів, за допомогою яких суди в усьому світі можуть добровільно оцінити і поліпшити якість власного судочинства та судового адміністрування. У 2008 р. експертами було опубліковано «Рамкову Схему Досконалого Суду», яка стосувалась: 1) адміністрування суду та лідерства; 2) судової політики; 3) людських, матеріальних та фінансових ресурсів; 4) судового провадження; 5) потреб та задоволеності клієнтів; 6) фінансово та територіально доступних судових послуг; 7) авторитетності та громадської довіри.

Із доповіддю «Вимоги міжнародних документів до сучасної судової системи» виступив кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **І. В. Назаров**. Доповідач проаналізував міжнародно-правові акти, прийняті у межах ООН, в яких

було сформульовано універсальні принципи здійснення судової влади. Зокрема, Загальну декларацію прав людини, Міжнародний пакт про громадянські й політичні права, Основні принципи незалежності судових органів та ін.

Із доповіддю «Міжнародні стандарти права на освіту та їх втілення у конституціях постсоціалістичних країн» виступила кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **К. О. Закоморна**, яка розглянула проблему імплементації ст. 13 Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права 1966 р. у національне право постсоціалістичних держав. Доповідач висвітлила різноманітні національні варіанти втілення універсальних принципів у галузі освіти та визначила всебічний підхід до їх тлумачення в Основних Законах цих держав. Було звернуто увагу на однаковість позицій країн молодшої демократії щодо заохочення здобуття освіти та надання допомоги здібним учням і студентам.

Із доповіддю «Роль ООН у розвитку міжнародного кримінального права» виступив кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права № 2 Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **І. В. Самощенко**. Доповідач проаналізував процес впливу ООН на становлення міжнародного кримінального права у другій половині ХХ ст. Було підкреслено, що починаючи з визнання Нюрнберзьких принципів у 1946 р. та подальшої розробки проектів міжнародних договорів щодо боротьби з різноманітними злочинами, ООН постійно та системно бере участь у формуванні нормативної бази міжнародного кримінального права.

Із доповіддю «Органи міжнародної кримінальної юстиції в рамках ООН» виступила кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **О. В. Сенаторова**. Доповідачка зазначила, що в рамках ООН було створено два види судових органів для притягнення фізичних осіб до кримінальної відповідальності: міжнародні та інтернаціоналізовані. До міжнародних слід віднести два Трибунали щодо колишньої Югославії та щодо Руанди, які були утворені резолюціями Ради Безпеки ООН як її субсидіарні органи. Інтернаціоналізованими є Спеціальні трибунали по Сьєрра-Леоне, Лівану і Надзвичайні палати в судах Камбоджі. Останні, на відміну від міжнародних трибуналів, створені за угодами між ООН та державами, і є, так би мовити, національними судами з міжнародним

елементом. У доповіді були відзначені основи діяльності цих органів: застосовне право, юрисдикція, судоустрій, процедура провадження.

Із доповіддю «Значення рішень Міжнародного Суду ООН для розвитку міжнародного права» виступила кандидат юридичних наук, асистент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **Т. М. Анакіна**, яка зазначила, що практика Міжнародного Суду ООН має виняткове значення для міжнародного права. На думку доповідача, це пояснюється місцем Суду в системі міжнародної юстиції як головного судового органу. Багато його рішень впроваджують до міжнародного права нововведення, які у подальшому набувають загального визнання. Так, Суд сприяв становленню внутрішнього права міжнародних організацій та деяких інших галузей міжнародного права; висловив розуміння взаємних прав та обов'язків держав, які впливають із найважливіших загальновизнаних норм і принципів міжнародного права: незастосування сили чи погрози силою, невтручання у внутрішні справи держав, суверенної рівності, права народів та націй на самовизначення, свободи міжнародного судноплавства тощо.

Із доповіддю «Міжнародний правопорядок та Суд Європейського Союзу» виступила кандидат юридичних наук, асистент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **Т. В. Комарова**. Доповідачка підкреслила, що Європейський Союз демонструє свою повагу до міжнародного права та відданість цілям Статуту ООН. У зв'язку з цим була проаналізована справа *Kadi* Суду Європейського Союзу, яка стосувалася співвідношення міжнародного права з правом ЄС. У цьому рішенні Суд підтримав плюралістичну концепцію міжнародного правопорядку, розрізняючи окремо європейське право та окремо міжнародне право і виділяючи в кожній цій системі власну ієрархію норм. Суд ЄС змалював таку картину світового режиму, в якій існують горизонтальні, неієрархічні, відмежовані правопорядки. Компетенція ЄС не поширюється на перегляд норм паралельного правопорядку, але може стосуватися власних правових засобів, які імплементують норми міжнародного права. Тож, рішення у справі *Kadi* відкриває нову еру співвідношення правопорядку ЄС із міжнародним правопорядком.

Із доповіддю «ООН і проблема боротьби з корупцією» виступив кандидат юридичних наук, асистент кафедри міжнародного права

і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **І. С. О. Нуруллаєв**, який зазначив, що на сьогодні міжнародно-правове співробітництво в боротьбі з корупцією стає дедалі більш необхідною складовою міжнародно-правового співробітництва в боротьбі зі злочинністю. Корупція вийшла за межі державних кордонів, перестала бути злочином, який стосується тільки державних службовців; вона стала тим чинником, що створює умови для вчинення серйозних злочинів міжнародного характеру. Тому долучення Організації Об'єднаних Націй до регулювання міждержавної співпраці у сфері протидії корупції є об'єктивною реакцією універсальної міжнародної організації на ті проблеми, з якими нині стикається міжнародна спільнота. У рамках ООН протягом останніх десяти років відбувалося активне створення глобальної мережі правового співробітництва з питань запобігання корупції. Проте зазначену мережу поки не можна охарактеризувати як цілісну. Конвенції, що її створюють, не пов'язані між собою єдиними підходами до понять «корупції», «суб'єкт корупції» тощо. Також не відбулося перетворення цієї мережі на міжнародний організаційно-правовий механізм боротьби з корупцією, оскільки універсальні антикорупційні конвенції не утворюють необхідної організаційної та змістовної єдності.

Із доповіддю «Вплив ООН на еволюцію ідеї суверенітету» виступила асистент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **О. М. Сіваш**, яка зазначила, що ООН вплинула на подальше утвердження в міжнародному праві принципу поваги до суверенітету. Разом із тим прийняття Уставу ООН і діяльність організації відбилися на розумінні змісту поняття державного суверенітету. В статуті ООН закріплена низка принципів, кожен з яких є нормою *jus cogens* сучасного міжнародного права. Розуміння змісту кожного з них можливе за умов тлумачення їх у єдності.

Із доповіддю «Взаємовідносини ООН з міжнародними регіональними організаціями» виступила асистент кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **С. В. Фоміна**, яка зазначила, що останнім часом спостерігається своєрідне суперництво між ООН та деякими регіональними міжнародними організаціями щодо попередження конфліктів, встановлення і підтримки миру. У зв'язку з цим пропонується реформування взаємовідносин ООН із регіональними міжнародними організаціями шляхом створення

дворівневої структури. Такі регіональні організації, як ОБСЄ, ЄС, НАТО, СНД та інші діяли б під егідою ООН, яка б, у свою чергу, спиралася у своїй діяльності на найбільш ефективні регіональні структури.

Із доповіддю «Республіка Польща як член Організації Об'єднаних Націй» виступила аспірантка кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **І. І. Маринів**, яка висвітлила питання, пов'язані з історією вступу Республіки Польща в ООН, проаналізувала активну участь цієї країни в діяльності ООН та її прояви. Основну увагу приділила питанню, пов'язаному з внеском Республіки Польща в охорону прав людини. Зокрема зазначено, що, як і більшість постсоціалістичних країн, Польща запровадила у свою Конституцію положення про повагу і дотримання основних принципів міжнародного права, які, як відомо, знайшли відображення у статуті ООН.

Із доповіддю «Міжнародно-правове співробітництво ООН з ЄС» виступила аспірантка кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **О. І. Вдовиченко**, яка звернула увагу на статус Європейського Союзу як спостерігача в Організації Об'єднаних Націй та нещодавню невдалу спробу Союзу отримати більш високий рівень свого представництва в ООН. Вона зазначила, що члени ГА ООН більшістю голосів виступили проти обговорення проекту резолюції про наділення вищих чиновників ЄС правом виступати від імені всього Союзу. Противники резолюції (передусім країни Карибського регіону та Африки) не схвалили прагнень керівництва ЄС через свої побоювання, що Союз таким чином отримає в ООН додаткові повноваження. Окрім того, доповідачем були окреслені основні напрями співробітництва Організації Об'єднаних Націй із Європейським Союзом.

Із доповіддю «ООН і охорона навколишнього середовища» виступила аспірантка кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **Т. О. Кулінічева**, яка відзначила, що одним із найважливіших напрямів діяльності Організації Об'єднаних Націй є вирішення глобальних екологічних проблем. Нині ООН є міжнародним форумом для узгодження позицій і укладання після проведення переговорів різноманітних угод, які стосуються участі держав у вирішенні таких екологічних проблем, як зміна клімату, втрата біосфери, деградація озонового шару, зменшення токсичних відходів,

запобігання зникненню біологічних видів, знищенню лісів, забрудненню повітря тощо. У рамках ООН не лише приймаються різноманітні конвенції, метою яких є збереження довкілля, а й проводяться відповідні загальнонаціональні та субрегіональні заходи, спрямовані на реалізацію численних програм Організації у цій сфері. Проте, на жаль, незважаючи на зусилля ООН у вирішенні глобальних проблем захисту навколишнього середовища, не всі держави докладають можливих зусиль для їх вирішення.

З доповіддю «Підстави офіційного визнання держави на міжнародному рівні» виступив аспірант кафедри конституційного права України Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **В. І. Ковтун**, який розглянув історичний аспект становлення інституту визнання держав та урядів. Доповідач наголосив, що конституція жодної із сучасних держав не передбачає можливості одностороннього виходу зі свого складу територіальних суб'єктів. У той же час у міжнародному праві діє універсальний принцип самовизначення народів. У зв'язку з цим доповідач зупинився на теоретичних та практичних питаннях права народу на самовизначення, а також сформулював критерії визнання держав у сучасному міжнародному праві.

Із доповіддю «Єдність національної судової системи як одна з гарантій права людини на справедливий судовий розгляд» виступив аспірант кафедри організації судових та правоохоронних органів Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **І. В. Юревич**, який наголосив, що кожна людина має право на ефективне та справедливе поновлення у правах компетентними судами. Вимога справедливої судової процедури є визначальною складовою верховенства права. Доповідач відзначив, що для реалізації принципу верховенства права необхідно забезпечити єдність правозастосування та судової практики у рамках національної судової системи.

Із доповіддю «Статус військового аташе у міжнародному праві» виступив пошукувач кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **Л. В. Зіняк**, який відзначив, що військові аташе у своїй діяльності спираються на Віденську конвенцію 1961 р., спеціальні міжнародні угоди про військове співробітництво та норми національного права. До основних функцій військових аташе можливо віднести забезпечення інформацією вітчизняного військово-політичного відомства, підтримку зв'язків з міністерством оборони країни перебування та поліпшення співробітництва між державами у військовій сфері.

Із доповіддю «Гендерний аспект права на харчування: роль ООН» виступила пошукувач кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **А. А. Прохазка**, яка відзначила, що право на харчування останнім часом розглядається міжнародною спільнотою як одне з фундаментальних прав людини, що забезпечує не тільки її фізіологічні потреби, умови виживання, а й може бути використане як засіб приниження гідності іншої людини. Свої специфічні особливості це право має щодо жінок. Так, право на харчування сприяє незалежності жінки, ламаючи патріархальний уклад у багатьох державах світу, ставить на рівні з чоловіком, унеможливорює тиск на неї через страх голоду, позбавляє залежності та забезпечує реалізацію інших загальних прав.

Із доповіддю «Принцип незастосування сили або загрози силою: керівна норма Статуту ООН» виступив пошукувач кафедри міжнародного права і державного права зарубіжних країн Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого **І. В. Касинюк**, який розглянув становлення цього принципу в його історичному розвитку і його застосовність в умовах сьогодення. Доповідач наголосив, що порушення цієї імперативної норми є міжнародним злочином агресії і тягне за собою як міжнародно-правову відповідальність держави-агресора, так і міжнародну кримінальну відповідальність фізичних осіб.

Матеріал підготував

О. Тарасов, кандидат юридичних наук, доцент

Антропологія права: черговий щорічний міжнародний «круглий стіл» у Львові

Нещодавно Лабораторія досліджень теоретичних проблем прав людини юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, за участю Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України провела черговий (шостий) «круглий стіл» на тему: «Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи)».